

Programmaplan 'Alkmaar Sportstad'

Publieksversie uitvoeringsprogramma van de ambitiesnota
'Alkmaars Startsignaal' voor de periode 2014-2015

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Visie en doelstellingen	4
3. Programmalijnen	5
4. Contact	9

1. Introductie

AANLEIDING

De gemeente Alkmaar heeft de verdere ontwikkeling van Alkmaar Sportstad benoemd tot één van haar prioriteiten. Daarmee wordt voortgebouwd op een bestuurlijke traditie van inzet op de positieve waarde van sport voor individu en samenleving. Met de vaststelling van de visienota 'Alkmaars Startsignaal' heeft de gemeenteraad medio 2012 unaniem gekozen voor een vernieuwend beleidskader in het sportbeleid. Centraal in Alkmaars Startsignaal staat dat sport een belangrijke bijdrage levert door steeds meer bewegende Alkmaarders aan maatschappelijke en economische ontwikkeling voor de toekomst van de stad en haar regio. Verder staat centraal de ambitie om een aantrekkelijk en goed doordacht sportaanbod te realiseren, waardoor de maatschappelijke kracht van sport optimaal wordt benut. Daarbij ligt de strategische focus op talentontwikkeling, recreatiesport en breedtesport. De gemeenteraad heeft vervolgens in de meerjarenbegroting vanaf 2013 structureel extra middelen voor sport beschikbaar gesteld.

Hiermee heeft de raad onder meer investeringen mogelijk gemaakt in sportcomplex De Meent, het programma kunstgras en de atletiekbaan. Verder heeft de raad ruimtelijke en financiële besluiten genomen betreffende het jeugdtrainingscomplex in de Westrand.

In sport en bewegen in de wijken wordt onder meer geïnvesteerd via de projecten Groene Voet, Oude Kwekerij en ontwikkeling van het DFS-terrein.

Het Sportbedrijf en Sportbureau zijn gefuseerd en verzelfstandigd in Alkmaar Sport NV. Vooruitlopend op de gemeentelijke herindeling fusie heeft Alkmaar Sport NV al het beheren en onderhouden van de sportaccommodaties in Graft-De Rijk en Schermer op zich genomen. Nieuwe evenementen zoals de City Run by Night en Beachsporten op de Paardenmarkt steunen de ambities op het gebied van recreatiesport. Het nieuwe Topsportloket Alkmaar levert de coördinatie en het ondersteuningsaanbod rondom talentontwikkeling. Inmiddels zijn er regionale trainingscentra in Alkmaar voor schermen, trampolinespringen, rugby, zwemmen en meidenvoetbal. Stakeholders zijn gemobiliseerd om invulling en uitvoering te geven aan de ambities.

Binnen de breedtesport is het positief om te ervaren dat veel verenigingen willen meedenken en deelnemen aan het concept van de vitale vereniging en in dat kader mogelijkheden onderzoeken voor een pilot om bijvoorbeeld sport en zorg op een nieuwe wijze aan elkaar te verbinden.

In de afgelopen periode is al veel in gang gezet

om de nieuwe koers uit 'Alkmaars Startsignaal' gestalte te geven. Het Programmaplan Alkmaar Sportstad brengt samenhang en ordening in al lopende en nieuwe activiteiten.

GEMEENTELIJKE HERINDELING

In het harmonisatievoorstel van juli 2013 is voorgesteld dat het sportbeleid van de gemeenten Graft-De Rijk en Schermer zal worden geïmplementeerd in het sportbeleid van de gemeente Alkmaar. In de uitvoeringsagenda behorend bij het programmaplan Alkmaar Sportstad is hiermee al rekening gehouden.

2. Visie en doelstellingen

ACTIEPROGRAMMA COLLEGE 2011-2014

In het actieprogramma 2011-2014 zijn diverse sportieve doelstellingen geformuleerd onder de kop 'Alkmaar Sportstad' o.a.:

- Er wordt een nieuw benchmarkonderzoek uitgevoerd m.b.t. de uitgaven voor sport
- Stimuleren dat Alkmaar zich verder ontwikkelt tot Sportstad.
- Voorstel tot behoud van voldoende combinatiefunctionarissen en vakleerkrachten.
- Alkmaar doet mee aan de verkiezing van Sportstad van het jaar
- Herijking sportbeleid met als resultaat de toekomstvisie 'Alkmaars Startsignaal'
- Programmatische aanpak van 'Alkmaars Startsignaal' met de focus op de onderdelen talentontwikkeling, recreatiesport en breedtesport.
- Investeren in sportcomplex De Meent en de sportcluster Westrand.
- Onderzoek doorontwikkeling sportfuncties Groene Voet.
- Middelen gezondheidsverbetering investeren binnen het programma Sport.

VISIE OP SPORT – 'ALKMAARS STARTSIGNAL'

'Alkmaars Startsignaal' is tot stand is gekomen met input van vele spelers uit de Alkmaarse samenleving en regio. Het legt de toekomstvisie op sport in Alkmaar vast. Uitgangspunt in 'Alkmaars Startsignaal' is de positieve waarde van sport voor individu en maatschappij. Het gemeentebestuur gelooft in de kracht van sport als doel, in de vorm van plezier, ontspanning en (top)prestaties. Maar ook in de kracht van sport als middel. Sport is aanjager voor een meer vitale Alkmaarse samenleving en draagt bij aan het vergroten van de sociale, economische en kennisontwikkeling van de stad.

De focus ligt daarom op de thema's: talentontwikkeling, recreatie- en (uitbouw van) de breedtesport. Daarnaast wil Alkmaar zichzelf en de regio positioneren als sportregio Alkmaar en versterkt daartoe haar identiteit en het imago. Sportstad Alkmaar heeft de ambitie om dé opleidingslocatie en hét sportrecreatiegebied van de Randstadmetropool te worden.

STRATEGISCHE DOELEN VAN HET SPORTPROGRAMMA

Waar 'Alkmaars Startsignaal' zich richt op de langere termijn, is de scope van het sportprogramma de korte termijn (2 jaar) met doorloop naar de middellange termijn (2-5 jaar).

De ambities in Alkmaars startsignaal zijn samen te vatten in een drietal strategische doelen, te weten:

- A. Sport en participatie: verhoging van de sportparticipatie en verhoging van de participatie in de Alkmaarse samenleving via sport met focus op talentontwikkeling, het uitbouwen van breedtesport en het verbeteren van sportvoorzieningen /-accommodaties in Alkmaar en de regio.
- B. Sport en maatschappij: sport inzetten bij het aanpakken van maatschappelijke vraagstukken, onder meer op het gebied van gezondheid, deelname aan het maatschappelijk verkeer, onderwijs en veiligheid.
- C. Sport en economie: het bevorderen van een toename van bestedingen en het vergroten van het aantal bezoekers aan stad en land door het stimuleren van recreatiesport en het organiseren van sportevenementen.

3. Programmaliijnen

INLEIDING

Om de sportambities, doelstellingen en activiteiten te stroomlijnen zijn zeven programmaliijnen benoemd. Deze worden hier uiteengezet met een korte toelichting op wat er binnen een programmaliijn bereikt moet worden (focus) en waarom.

Programmaliijn 1: Netwerkvorming en professionalisering: intern en extern

DOELSTELLING:

Vorming van nieuwe coalities en netwerken om slagkracht te krijgen voor de uitvoering van het programma en om een professionaliseringsslag te maken.

Om de sportambities waar te maken is de kennis en kunde van maatschappelijke partners, verenigingen en (sport)bedrijfsleven van essentieel belang. De gemeente heeft hierin een samenbindende, enthousiasmerende en faciliterende rol. Het nemen van initiatieven en het realiseren van de uitvoering is in de gewenste netwerkaanpak aan alle partijen voorbehouden. Daarbij maken we onderscheid tussen strategisch en operationeel niveau.

Op strategisch niveau wordt een denktank Sport ingericht met vertegenwoordigers uit de sportwereld, bedrijfsleven en maatschappelijke partijen met als doel het genereren van ideeën om de programmadoelen te bereiken, het actueel houden van het programma en het stimuleren van cross-overs. De denktank bestaat uit sleutelfiguren uit Alkmaar (inclusief fusiegemeenten) en waar mogelijk de

regio. Ook wordt gezocht naar de betrokkenheid van één of meer landelijke deskundigen.

Op operationeel niveau wordt aangesloten bij de uitwerking van de 6 andere programmaliijnen. In iedere programmaliijn bundelen overheid, bedrijfsleven, sportaanbieders en onderwijsinstellingen hun krachten bij de uitvoering van concrete projecten en activiteiten.

Er is een bestaand regulier overleg met de Sportraad over belangenbehartiging van de sport. Punt van aandacht is de vraag op welke wijze dit overleg, in relatie tot de taken van de Sportraad, aansluit bij een meer ontwikkelingsgerichte en regionale aanpak.

Daarnaast is er een regulier bestuurlijk sportoverleg bestaande uit de portefeuillehouders sport uit de regio Alkmaar. Dit overleg heeft goede resultaten geboekt bij de voorbereiding van Alkmaars Startsignaal en de lange termijn koers van Alkmaar Sport NV. In een volgende bestuursperiode is het mogelijk regionale afstemming betreffende sport onderdeel te laten zijn van de PORA's.

Programmaliijn 2: Talentontwikkeling

DOELSTELLING:

De regio Alkmaar is in de toekomst dé opleidingslocatie van de Randstadmetropool. Hiervoor wordt een gerichte en gefaseerde aanpak uitgewerkt.

Voor de kortere termijn is de eerste stap ondersteuning bieden aan talenten via het topsportloket en voor minimaal 10 sporten in Alkmaar een Regionaal Training Centrum (RTC) óf talentenprogramma te faciliteren.

Sporttalenten richten zich op persoonlijke verbe-

tering met als doel een toekomstige topsportcarrière of een carrière op bovengemiddeld niveau. Daartoe leven zij meestal al als een echte topsporter. Alkmaar timmert flink aan de weg voor wat betreft talentontwikkeling. Er zijn al meerdere sport- en onderwijsvoorzieningen die talenten ondersteunen. Ook zijn er meerdere sportorganisaties die al een structureel (en soms bovenregionaal) talentenprogramma kennen, vaak ondersteund door de Nationale Sportbond. Dit wordt nog verder uitgebouwd en geprofessionaliseerd, waarbij ook nieuwe technologieën worden ingezet, zodat de identiteit en het imago van Alkmaar als Talenten Sportstad worden versterkt, de topsport wordt geoptimaliseerd en kennisontwikkeling wordt vergroot.

Programmaliijn 3: Recreatiesport

DOELSTELLING:

Regio Alkmaar is in de toekomst het sportrecreatiegebied van de Randstadmetropool. Hiervoor worden gerichte en gefaseerde aanpak uitgewerkt.

Voor de kortere termijn is de eerste stap het vermarkten en digitaal ontsluiten van recreatieve routes in de regio Alkmaar in samenwerking met regiogemeenten en marktpartijen. Bij recreatiesport gaat het om het recreëren/bewegen door groepen mensen en individuen, die daarvoor niet zijn aangesloten bij een specifieke sportvereniging. Wel kunnen deze personen meedoen aan een evenement of activiteit (een wandelvierdaagse, een zeilkamp of anders) met openbare inschrijving.

Als het gaat om recreatiesport heeft Sportstad Alkmaar een sterke uitgangspositie. Door de combinatie van een prachtig natuurgebied en cultuurhistorie vormt het gebied een ideale omgeving voor de sportieve recreant of de recreatieve sporter. Recreatiesporten als wandelen, hardlopen, fietsen en schaatsen zitten in het DNA van regio Alkmaar. Recreatiesport is ook een groeimarkt, steeds meer mensen sporten individueel. Het bedrijfsleven kan hieruit business genereren. Door samen met het bedrijfsleven te werken aan verbreding van het aanbod aan hoogwaardige, klantgerichte voorzieningen, innovatieve concepten (aansprekende applicaties voor smartphones met route informatie) en aantrekkelijke evenementen wordt de sportieve recreant een unieke sportbeleving geboden. Dit draagt bij aan de identiteit van regio Alkmaar als recreatiesportgebied. Daarnaast is het economisch interessant, omdat het zorgt voor meer bezoekers in regio Alkmaar, waardoor bestedingen toenemen.

Programmaliijn 4: Breedtesport

DOELSTELLING:

Minimaal 70% van de Alkmaarders neemt actief deel aan sport- en beweegactiviteiten

Sporten en bewegen is leuk en gezond en het brengt mensen met elkaar in contact. De gemeente spant zich in om deze positieve waarden van sporten en bewegen breed uit te dragen, voor alle leeftijden. Daartoe wordt sportstimulering in Alkmaar gefaciliteerd en ingevuld door middel van prestatie- en subsidieafspraken met Alkmaar Sport NV, sportservice Noord-Holland en de Sportraad. Door de lage tarieven die in Alkmaar worden gehanteerd, is sport breed toegankelijk, zowel voor Alkmaarders als andere inwoners van de regio. Deze laagdrempelige toegang wordt nog versterkt door de invoering van de sportpas en het verstrekken van subsidies voor jeugdleden. ....

De relatie gezondheid en sport wordt o.a. gestimuleerd met projecten als Alkmaar Actief, Jongeren gezond op gewicht en Galm.

Programmaliijn 5: Maatschappelijke rol van sport

DOELSTELLING:

Inzet van sport bij de aanpak van maatschappelijke vraagstukken zoals bij de grote decentralisaties op het gebied van jeugdzorg, WMO en re-integratie. Zoveel mogelijk vitale verenigingen.

Sport is heel geschikt om mensen mee te laten doen in de samenleving en wordt ingezet om zelfredzaamheid, eigen kracht, (arbeids)participatie en de gezondheid van mensen te bevorderen. Door nieuwe verbindingen aan te gaan tussen zorg- en welzijnaanbieders, organisaties in arbeid, sportverenigingen en -ondernemingen, komen zorg en welzijn laagdrempelig beschikbaar, in de "normale" omgeving en in de buurt. Dit voegt waarde toe aan de deelnemende organisaties/verenigingen en ondernemingen met versterking van hun positie en imago tot gevolg.

De verenigingen worden gestimuleerd en begeleid bij het versterken van de vitaliteit, die nodig is om hun rol in de samenwerking goed te kunnen oppakken.

Daarnaast zijn de middelen voor jongerenwerk herschikt en worden deels ingezet op het thema 'jongeren, sport en wijk'. Topsporters met landelijke en/of reguliere bekendheid kunnen hierbij een voorbeeldrol vervullen.

Programmaliijn 6: (Top) Sportevenementen

DOELSTELLING:

Organisatie en acquisitie van eenmalige, grote sportevenementen, met als doel een zo groot mogelijke economische en maatschappelijke spin-off en de acquisitie van grote evenementen.

Uitdaging is om met eenmalige sportevenementen nationale exposure te behalen door commercieel

te denken, waarbij de wensen en behoeften vanuit het bedrijfsleven centraal staan. De organisatie van de International Children's Games in 2015 past goed in deze programmaliijn. Daarnaast wordt ingezet op de communicatie van evenementen en de acquisitie van nieuwe eenmalige (top)sportevenementen. Dit type evenementen draagt in hoge mate bij aan het imago van de sportstad Alkmaar trekt grote aantallen bezoekers en geeft daarmee een impuls aan de bestedingen en werkgelegenheid. Ook dragen deze evenementen bij aan de doelstellingen op het gebied van talentontwikkeling, recreatiesport, breedtesport en het gebruik van onze accommodaties en voorzieningen.

Programmaliijn 7: Sportaccommodaties en -voorzieningen

DOELSTELLING:

Meer en kwalitatief betere sportaccommodaties en -voorzieningen in Alkmaar en de regio, afgestemd op de vraag.

Er wordt geïnvesteerd in bestaande sportaccommodaties, zodat deze TipTop in orde zijn en voldoen aan de wensen en eisen van de toekomstige gebruikers. Ook worden laagdrempelige sportvoorzieningen in wijken en Westrand aangelegd. Vanaf 1 januari 2015 worden de sportfaciliteiten van gemeenten Graft-De Rijk en Schermer opgenomen in dit programma.

Van belang daarbij is dat de accommodaties en voorzieningen geschikt zijn/worden gemaakt voor talentontwikkeling en/of de recreatiesport en dat deze regionaal zijn afgestemd op de vraag.

Excellente en aantrekkelijke sportvoorzieningen versterken enerzijds de sportbeleving en de identiteit van Alkmaar als sportstad en sportregio. Anderzijds faciliteert het de sportparticipatie en het bewegen in het algemeen.

4. Contacten

Met vragen over Alkmaar Sportstad kunt u terecht bij Annette van Dijk-Leek (project- en programma-coördinator). Zij is bereikbaar via telefoonnummer 06 11 76 82 96 en avandijk-leek@alkmaar.nl.

Programmamanager (Economie) Jelle Brouwer
Programmamanager (Bedrijfsvoering) Olivier Helmstrijd

Projectleider Sport en Economie Petra Bijvoet
Projectleider Sport en Participatie Gertjan Geugjes
en Olivie Pijnenburg

Projectleider Sport en Maatschappij Margit de Jong
en Jenny Falke

